

Mauri Laineen haastattelu ja runo

Timi: Minulla on täällä tänään haastateltavana Mauri Laine. Hän on ollut aktiivisesti mukana Mikkelin seudun Muisti ry:n toiminnassa, sekä valtakunnallisissa Muistiaktiiveissa. Lisäksi, hän on suuri kirjallisuuden harrastaja. Maurilla diagnosoitiin Alzheimerin tauti, noin neljä vuotta sitten. Tervetuloa haastatteluun Mauri.

Mauri: Kiitoksia.

Timi: Minkälaisia muutoksia huomasit toimintakyvyssäsi muistisairauden ensi merkkeinä... Vai huomasitko ollenkaan?

Mauri: Itse asiassa vuosi ennen diagnoosia olin Kiinassa kirjoittamassa kirjaa, ja paluulennolla Hong Kongissa sattui aika hämmäntävä tilanne. Minulle sanottiin että: "Teidän lentonne lähti viime yönä". Eli mulla oli jo silloin sellainen hahmottamisongelma. Isäni oli muistisairas. Hän oli täällä Mikkelin Kyyhkylässä seitsemän vuotta, ja viimeiset vuodet oli jo muistisairaana sillä tavalla, että hyvää päivää kirvesvarttakaan ei enää onnistunut. Mä olin huolestunut omasta mahdollisesta muistisairaudesta, ja olin käynyt vuosien aikana tutkimuksissa. Ensimmäisellä kerralla tuntui että hyvä ettei naurettu ulos, että "Mitä sä täällä teet?". Mutta sitten rupesi tulemaan jo merkkejä selkeästi että, töissä rupes tulemaan selkeästi vakavia unohduksia, että tavaroita unohtu ja sitten jossakin vaiheessa olin jotakin tekemässä, en muista mitä tässä pitäisi nyt tehdä ja niin edespäin. Ja kun mä sitten... Viimeisenä syksynä sitten muistisairaus oli epäilty psykologisissa testeissä ja menin sitten neurologille, ni mulla oli semmonen A4 tiheästi kirjoitettuna, ainakin puolitoista sivua asioista joita mie olin unohtanut.

Timi: Miten läheiset suhtautuivat tilanteeseesi?

Mauri: No puoliso oli jo vähän epäillyt sairautta. Lapset olivat tottuneet ukin sairauteen vuosien aikana, käytiin siellä aina häntä tervehtimässä joittenkin kanssa joka viikko, mutta tietysti se oli heillekin yllätys.

Timi: Kerrohan Mauri, minkälaisia tutkimuksia sinulle tehtiin? Ja miten lääkäri ilmoitti sairaudesta?

Mauri: No muistihoitaja teki monenlaisia testejä. Mitattiin muistin kestoja, ja kun muistihoitajan tulokset viittasivat Alzheimerin diagnoosiin, niin lääkärin diagnoosi ei sitten lopulta ollut mikään yllätys. Mutta ajattelin että tuo diagnoosi ei vielä auta minua pääsemään töistä, vaan että työt jatkuvat ja jatkuvat. Mutta sitten olikin suuri yllätys, kun työt lopuivat kuin seinään. Olin sitten hetken kuluttua käytävällä paperit kädessä, että työt on siinä. Ja normaalitapauksissa tietysti mennään kertomaan esimiehelle, ja puretaan sitä asiaa, mutta mulla en muutamaan viikkoon, ainakaan yli kahteen viikkoon nähnyt esimiestä, jotenka mä jouduin ihan yksin sitten prosessoimaan. Mutta sit mulla on myös työnohjaajan pätevyys, jotenka mulla oli sitte... pystyin prosessoimaan yksin sen koko asian.

Ja muuten tietysti tässä oli semmonen että kun eläkkeelle lähdetään niin, valmistellaan sitä vähintään vuoden verran tai puol vuotta, mutta mulla oli sillä tavalla että sen jälkeen mä tyhjensin kaks viikkoa jätesäkkeihin mappeja urakalla, aina muutaman tunnin kerrallaan. Ei enää siinä vaiheessa katottu että mikä jää, vaan lähes kaikki meni sitten roskikseen. En muista, että oliko viis isoa jätesäkillistä vai ei silppuriin menettäväksi.

Timi: Miltä muistisairaus oikein tuntuu?

Mauri: Välillä tuntuu oikein hyvältä, ja tuntuu että: "Oonks mä ollenkaan muistisairas?", mutta sitten unohtelen koko ajan asioita mitä pitäisi kotona tehdä. Tiskikone piti tyhjentää, en mie sitä muistanut tehdä, ja sitten menin just tässä elokuvakerhoon ja ajattelin että käyn sen jälkeen kaupassa, mutta eihän mulla ollut lompakkoa mukana. Tänään jäi muistikirja tänne tullessa kokonaan kotiin, ja nimet pysyy jotenkin mielessä, vaikka joskus joutuu niitäkin hakemaan. Että välillä nimimuisti on onnetonta. Mutta mulla on aina, koko elämän ajan ollu nimimuisti huono, etten ole yrittänytkään hävetä sitä.

Timi: No, mitä muuta elämääsi oikein kuuluu?

Mauri: No elämään kuuluu vaimo, kuusi lasta on maailmalla, ja veli on lastenlasten parroilla ja yks lapsenlapsi on käymässä, kun on syysloma täällä Mikkelissä. Itse sitten päivittäin yritän käydä ulkona lenkillä, ja vähintään sata sivua luen kirjallisuutta muistin virkistämiseksi. Ja välillä yritän kirjoittaa. Tässä on nyt jäänyt... Runoja on tullut kirjoitettua, mutta sitten on jäänyt nää... elämäkerta on ollut vähän odottamassa, mutta rupesin innostumaan elämäkerrasta. Oon vasta vuodessa jotakin 1993, tai jossakin siellä, joten pikkasen on vielä vuosia jäljellä.

Timi: Mielenkiintoisia ja hyviä vastauksia. Mauri, kiitos että tulit haastatteluun.

Mauri: Kiitos. Oli ilo tulla.

Maurin runo:

Timi: Kirjallisuusharrastaja, muistisairas, sekä Valtakunnallisissa Muistiaktiiveissa mukana toiminut Mauri Laine, esittää haastattelun ohessa yhden monista runoistaan.

Mauri: Tämä runo kertoo toisen henkilön kokemuksesta. Tämä on vuoden takaa.

He hylkäsivät minut. En olisi koskaan uskonut, että näin tässä kävisi. Saatuani diagnoosin huomasin, yksi toisen jälkeen hylkäsi minut. Olen heille kuin märkä, vanha hyljetty tiskirätti. Vain vanhat, tosiystävät haluavat vielä kulkea rinnalla. Vain terveet, vahvat kelpaavat. Eivätkö he koskaan sairastu? Muistavatko he silloin, oman heikkoja hylkivän, tylyn käytöksensä?